Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusvaliokunta, PLM:n kuuleminen 4.4.2017

# Puolustusselonteko ja sotilaallinen huoltovarmuus

# Sotilaallinen huoltovarmuus puolustus-selonteossa

- Puolustusselonteossa esitetty sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamisen pääviestit:
  - muun yhteiskunnan resurssit puolustuksen tukena
  - riippuvuus materiaalin saatavuudesta ulkomailta
  - kriittisten järjestelmien toimintakyky häiriötilanteissa
  - teknologisen osaamisen kehittäminen
  - kansainvälisen yhteistyön syventäminen ja viranomaisyhteistyö kotimaassa
- huoltovarmuus jo entuudestaan Suomella kokonaisvaltaista ja pitkälle määriteltyä

# Keskeiset Suomen sotilaallisen huoltovarmuuden määrittelyasiakirjat

- L huoltovarmuuden turvaamisesta
- lain edellyttämä annettu valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista v.2013
- päätöksessä on maanpuolustusta tukevaa tuotantoa koskeva osa 4.4. *Sotilaallista maanpuolustusta tukeva tuotanto ja palvelut.* Muissakin kohdissa on kytköksiä maanpuolustukseen (logistiikka, rakentaminen, lääkintä, kuljetukset, ICT, kyber, jne)
- VN tavoitepäätös uusitaan kerran hallituskaudessa
- on laadittu myös valtioneuvoston periaatepäätös Suomen puolustuksen ja teknologisen perustan turvaamisesta v.2016

# Huoltovarmuus ja puolustushankinnat ulkomailta

- Suomi hankkii paljon puolustusvälineitä ulkomailta, ”off the shelf”. Tärkeimpiä myyjämaita suuret asetuottajamaat kuten Saksa, Ranska, USA, jne
- sekä ulkomaisissa että kotimaisissa hankinnoissa on otettava yhtenä tekijänä huomioon riittävän tasoinen huoltovarmuus ja elinjakson tuki
- päävalintaperuste hankinnoissa on kuitenkin kokonaistaloudellinen edullisuus
- säännönmukaisesti näissä vaaditaan elinjakson ylläpito- ja vauriokorjausosaaminen kotimaahan itselle tai kumppanille
- osaamisen merkitys kasvussa
- teollisen yhteistyön ehdon käyttö hankinnoissa

# Huoltovarmuus ja puolustushankinnat kotimaasta

Maanpuolustuksen kannalta tärkeissä tapauksissa hankinnat kotimaasta, jolloin:

- huoltovarmuus ja osaaminen usein lähtökohtaisesti hyvällä tasolla ja on luotu kumppanuuksia
- ampumatarvikehuolto, pohjoismainen Nammo-konserni
- sotilasilmailun tuki, Patria Oy, Insta Oy
- maavoimien ja merivoimien kaluston ylläpito, Millog Oy
- maanpuolustuksen polttoainehuolto, Neste, jne
- kv. verkottumisen lainalaisuudet kuitenkin pätevät huoltovarmuuden osalta
- kotimaisen alan teollisuuden osaamisen kehittäminen ja vienninedistäminen

# Kotimaassa toimivan teollisuuden rooli

- kansallisen osaamisen merkitys ja sen kehittäminen, tärkeät teknologia-alueet
- teollisuus on usein kumppaniroolissa
- olemassa olevat teolliset kyvyt ja niiden ylläpito (perinteinen esimerkki tykistön a-tarvikkeet ja ruudit)
- teollisuus on vähintäänkin tärkeä osa tukea ja ylläpitoa ulkomailta hankitulle puolustuskalustolle
- riittävät panostukset tutkimukseen, teknologiaan ja vienninedistämiseen ovat tärkeitä
- Suomen puolustusteollinen perusta on rajallinen. Ns dual use- ja uusi teknologia on Suomelle tyypillinen kasvualue myös maanpuolustusta tukemaan

# Huoltovarmuusalan valtiosopimukset

- *VNp: ”Ministeriöt kehittävät hallinnonaloillaan valtioiden välisiin huoltovarmuussopimuksiin perustuvia järjestelyjä”*
- pohjoismainen materiaalialan valtiosopimus (uusittu)
- valtiosopimus Norjan kanssa koskien tavaroiden ja palvelujen vaihdon ylläpitämisestä sota- ja kriisitilanteissa v. 2006
- valtiosopimus Ruotsin kanssa v.1992 (eräät raaka-aineet)

# Kahden- ja monenvälinen huoltovarmuusyhteistyö

- huoltovarmuutta tulee rakentaa sekä kansallisesti että kansainvälisesti
- verkottuminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeää
- kansainväliset kahden- ja monenväliset huoltovarmuutta koskevat sopimukset (valtiosopimukset ja MoU:t) pyrkivät turvaamaan huoltovarmuutta
- on sekä oikeudellisia/ei-oikeudellisia järjestelyjä
- eri maiden käyttäjäyhteisöt kalustolle: esim.
- Leopard psv-kalusto: LEOBEN -käyttäjäyhteisö
- AMRAAM-ohjukset, käyttäjäyhteisö
- NASAMS-ilmatorjuntaohjusärjestelmien käyttäjäyhteisö
- AMV-ajoneuvot, käyttäjäyhteisö jne

# EU ja sotilaallinen huoltovarmuus

- on laadittu EDA:n puitesopimusjärjestely sotilaallisen huoltovarmuuden alalla
- EU:n huoltovarmuuden tiekartta toimenpidesuosituksineen on luotu, Suomi vahvasti tukenut aihetta, mutta:
- monilla mailla ei halua komission rooliin asiassa tai oikeudellisiin instrumentteihin
  vireillä EU-maiden yhteinen poliittinen puolustusalan huoltovarmuussitoumus, osana huoltovarmuuden tiekarttaa
- liittyy myös EU:n sisäisiin materiaalisiirtolupiin
- päätöstä odotetaan kesään 2017 mennessä

# Nato ja huoltovarmuus

- Naton huoltovarmuustyö: Naton materiaalihuoltojärjestön (NSPA) yhteistyö ja asejärjestelmäkumppanuudet, kuten esim. Ammunition partnership etc.
- Priorities and Allocations System of the Alliance-huoltovarmuussopimus, Suomi on tarkkailijamaana mukana

# Yhteisen hankinnan luoma huoltovarmuus

- olisi yksi keino ”keskinäisriippuvuuden” saavuttamiseen
- Suomi harvoin toimii näin:  mennään yhteistyöhön mukaan jo tuotekehitysvaiheessa, hankkeessa tasaveroiseksi kumppanimaaksi
- vaatisi paljon raha- ja tutkimusresursointia, riskinottoa
- vaatisi ko. aiheen korkealuokkaista erityisosaamista (background/foreground)
- tuottaa hyvän oman teollisuuden roolin ja huoltovarmuutta - ”luontaisesti”
- esimerkki : Eurooppalainen ohjelmistoradiohanke

# Kysymyksiä ja keskustelua huoltovarmuudesta